

szólván mennydörgés nélkül, a tiszta égből verte le a legfenségsőbb alkotmányos joggal való viszályt! Ez a tilalom örökre emlékezetes marad. A csongrádi választókerület bizonyára szégyenkezéssel és alázattal fogadja az országos megbélyegzést.

Az *Ugocsa nem koronáz* tréfás jelentésű szálló igéjét elfeledtetni ez az újabb, de fölötte szomorú értelmű szálló ige: *Csongrád nem választ!*

A csongrádi választókerület népe talán ki fog józanodni, el fog fordulni saját bűneitől és a képviselőház szigorú ítéletének tisztító hatása lesz.

De hisszük, hogy ez az ítélet az egész országot rávezeti a benne rejlő tanulságra. S ha ez bekövetkezik és az alkotmányos erkölcsök elvadulását mindenütt megátolja, ahol annak nyomai mutatkoztak: a köznek válik javára, az általános politikai szellemnek lehet megtisztítójává, ami egy kerületet országos pelengérré állít.

— nov. 15.

— **A civillista felemelése.** Mint más helyen megírtuk, Széll Kálmán miniszterelnök tegnap benyújtotta a civillista felemeléséről szóló javaslatot, a mely kimondja, hogy az udvartartás költségeit 1902. évtől kezdve 1911-ig 11.300.000 koronában állapítja meg a törvényhozás. Az évenkénti emelkedés tehát 2 millió koronára rug. Ugyanily emelés történik

a másik államban is. A megokolás felhozza a kir. palota építését és a felgyarapodott kiadásokat és a fokozott igényeket.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 14.

Régen volt ilyen népes ülése a képviselőháznak, mint ma. Feljöttek a mezei hadak és sok régen nem látott képviselő is feltűnt a folyosókon már. Így ma jött az új házba Tisza István gróf, akit csakhamar sokan vettek körül barátai közül. Minden párt nagy számban volt képviselve, hogy a tápéi és csongrádi szavazásban részt vegyen. Nem is kellett őket megolvasni. Jóval többen voltak a szükséges 207-nél sőt 300-nál is többen. Csak most látszott, hogy milyen kicsi az ülésterem. Alig fértek el benne.

A karzat is zsúfolva volt és a legélénekebb feltűnést keltette két hölgy, a kiknek Lukács László és Wlassics Gyula miniszterek voltak a ciceronei.

De meg lehetek elégedve a hölgyek, minden karzaton, mert olyan élénk és mozgalmas, sőt viharos volt az ülés, a minő a nagy obstrukció óta nem volt.

A vihart a civillistáról szóló javaslat betérjesztése keltette. A függetlenségi tábor már ma nagy vehemenciával támadta meg és szakadatlan zajonás közepette közel egy óráig vitáztak felette. Aégre is a miniszterelnök javaslata szerint döntöttek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Lános Lajos, báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor, Wlassics Gyula, Cseh Ervin.

Elnök az ülést fél 11 után megnyitja.

A civillista felemelése.

Vihar a civillista körül.

Széll Kálmán miniszterelnök betérjeszti az udvartartás felemeléséről szóló törvényjavaslatot. (Nagy zaj.) Kéri a pénzügyi bizottsághoz való utasítását.

Elnök: Ki fog nyomatni és a miniszterelnök javaslata szerint a pénzügyi bizottsághoz fog utasíttatni. (Nagy zaj a szélbalon.) **Felkiáltások:** Mit nyujtottak be?! Nem hallottuk!

Elnök: Tessék esendben maradni. Az udvartartási költségek felemeléséről szóló javaslatot. (Nagy zaj a szélbalon.)

Barabás Béla: Miután a javaslatot oly fontosnak tartja, hogy azzal a képviselőknak a nyilvános tárgyalás előtt okvetlenül foglalkozniok kell, kéri azt az osztályokhoz utasítani. (Zajos helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Elismeri, hogy igen fontos kérdéssről van szó, de arra kéri a Házat, hogy ne tegyen épen ennél a javaslatnál kivételt, hanem régi szokás szerint a bizottsághoz küldjék a javaslatot. (Zajos helyeslés jobbról és a közepén.)

Rátkay László: Ennél igazságtalanabb javaslat régen nem volt a Ház előtt! (Zaj.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Mindenki hozzászólhat a javaslathoz a tárgyalás folyamán és kellő nyilvánossággal tárgyalhatja azt. Kéri az eddigi rendszer fenntartását. (Helyeslés.)

tudós szavait, mert a szülők is az ugynevezett túlterhelés jelszava alatt maguk is szívesen sajnálkoznak a felett, hogy a gyermek a klasszikus nyelveket tanulja.

Az ilyen szülő nem gondolja meg, hogy az ifju a klasszikusokból, mely gondolkodáshoz, erélyes kifejezésekhez, kellemes előadási modorhoz szokik.

De halljuk erről a tudós Szepessynek véleményét: „Lelhetni itt erőteljes elevenségű, bájos kellemű, virágos és ékes, ünnepélyes és magasztos, már hajlékony és sima, már ismét, mint a tárgy mivolta kívánta, hatalmas és dörgő kifejezéseket, kerekded körmondatokat, elragadó hasonlatokat, meglepő ellentéteket s a szónokok úgy, mint a költők művében szabatos rimeket és mértéket, mely tulajdonok, mint az emberi ész leg szebb tökélyei, mondatainkban kitűnően tündöklenek. Imitt az észnek szigora, az erénynek, az emberi élet e fontos feladatának kiemelése és teendőink komolysága észhódító meggyőzéssel, jól választott, velős és lélekrázó kifejezésekben állanak elő, amott, mint borura a derű, kellemes fordulat, nyílt szívéllyesség, szívömlésztő lágyság, hűséges életképek, melyek a tárgvat mintegy szemeink elé

állítják, mutatkoznak: mindezeket pedig irányi tömörség, szabatosság, sokoldalú tudomány, műveltség, emberismeret, nagylelkűség, olykor a legnagyobb egyszerűség, máskor a legfényesebb színezet kísérik.

Hol találjuk meg ezt manapság az írásban, a szónoklatban, a művészetben? Üresség, pongyolaság mindenfelé. Erő sehol. A báj kin veszett. Mindezekre az öreg, klasszikusok tanítottak. Ezek oltották be azt még az ember modorába és magatartásába is.

A görögnyelv és irodalom fenségét a latinok is elismerték. Nem szabad ezt kiesinyleni és attól az ifjúságot elretenteni, elszoztatni. Nem könnyű, de alapja minden nyelvtanulásnak.

A klasszicizmus vezet bennünket egy nagy multba. A jelen példái sohasem önthetnek az ifjúságba oly érzéseket, mint a multéi. A mostani erkölcsi jellemek nem lelkesíthetik az ifjúságot a tetteknek terén oly hatalmasan, mint az a hirnév, mely az ókor dicsőültjein látszik, mely kulcsa a haza története helyes megértésének, az önálló történeti bírálatnak.

Ugyan valljuk meg az egészet —

mondja Szepessy — nem legjobb-e az ifjúság szellemi képzésének, ha az oly semleges téren történik, a hol a napi eseményeknek a lelki tehetségekre károsan ható és azokat szétforgácsoló ereje befolyással nincs? Hiszen épen az a legnagyobb betegsége korunknak, hogy sokan, kik egyébkép szép lelki tehetséggel bírnának, az élet viszonyai tömkelegébe úgy be bonyolódnak, hogy irányt vesztett törekvéseiknek közepette eszmélethez alig jutnak, vagy az élet gyönyörének szüntelen hajhászása mellett feledvén a szellemi jókat, erkölcsi jellemeket is feláldozzák és oly műveknek alkotására, melyek szellemi erők összpontosítása által jöhetnek csak létre, képtelenné válnak.

Kevesebb tárgyat kell igazi hajlammal tanulni, a fölületességet, elhamarkodást kerülni. Erre legalkalmasabbak az ókor remekírói, kik sem ingatag kötségeskedésben, sem viszketeg békétlenségben, sem túlaradozó dagályosságban nem szenvednek. Ha ezeket tanulja az ifju, bátran mondhatjuk neki: Lépj most már a világba és kísérsd meg tenmagadat.

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők

legnagyobb áruházában,

— Debreczen, Piacz-u. 47. sz. —

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva:

Női- és leány felöltők, valódi szörmeboák, kasrmantyk, muffok, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem blouzok, zsuponok

óriási nagy választék.

Beóthy Ákos sajnálattal konstatálja, hogy egészen ellentétes álláspontot foglal el, mint a miniszterelnök. Határozottan hangsúlyozza, hogy a javaslat kivétel jeleggel bír. (Tetszés.) És miután eddig az osztály rendszert nem szüntették meg, kéri, hogy foglalkoztassák az osztályokat is és adják az osztályoknak ki a javaslatot. (Nagy zaj és helyeslés a szélbalon.)

Elnök: A házszabályok 121. §-a szerint minden miniszteri indítvány vagy javaslat vagy osztályokhoz, vagy a bizottsághoz utasítatik és ha a Ház most a bizottsághoz utasítja is a javaslatot, még mindig joga van azután az osztályokhoz is utasítani. (Helyeslés.)

Rátkay László: Azt, hogy tárgyalja-e a Ház ezt a javaslatot, azt döntsék el az osztályok előbb! Meg kell értetni a magyar királlyal, hogy egy koldus országgal áll szemben. (Zajos helyeslés, percig tartó taps, zaj a szélbalon.) Hivatkozni kell a magyar király igazság szeretetére és gavallérosságára (Zajos helyeslés a szélbalon, nagy zaj) és megvan győződve arról, hogy maga a király fogja levétetni a javaslatot a napirendről. (Nagy zaj.) Kéri Barabás indítványának az elfogadását.

Elnök: Felakarja tenni a kérdést, hogy a Ház a bizottságokhoz, vagy pedig az osztályokhoz akarja-e utasítani a javaslatot. (Élénk helyeslés jobbról. Folyton zaj a szélbalon.)

Barta Odön úgy értelmezi a házszabályokat, hogy ha a Ház részéről csak felhangzik is a kívánság az osztályokhoz való utasítás iránt, azt szavazás nélkül el kell rendelni. (Nagy zaj.)

Elnök szerint a házszabályok nem így intézkednek.

Barta Odön ismétli, hogy e kérdésben nincs szavazásnak helye.

Szell Kálmán miniszterelnök hivatkozik arra, hogy 30 éves gyakorlat tanúsítja, hogy minden javaslatot az osztályok mellőzésével a bizottságokhoz küldtek. Kéri, hogy e szokás alól kivételt most se tegyenek (Zajos helyeslés jobbról.)

Elnök felteszi most már a kérdést és jelenti, hogy 20 képviselő névszerinti szavazást kért. (Oriási zaj a jobboldalon.)

— Hallatlan dolog! — És még tagadják, hogy nincs obstrukció!

— Ez erőszakoskodás! — Visszaélés!

Elnök jelenti, hogy a névszerinti szavazás iránti kérelmet visszavonták!

Felkiáltások: Nincs is joguk kérni! Egyszerű szavazás dönt!

Rakovszky István: Miután visszavonták a kérelmet, csak annyit jelent ki, hogy névszerinti szavazásnak nem is volt helye! (Nagy zaj és ellenmondások.)

Elnök: A névszerinti szavazást . . .

Barabás (közbeszól): Kérem az elnököt meghallgatni! (Zajos helyeslés.)

. . . El kell rendelni a névszerinti szavazást, ha kéri. Miután visszavonták, felteszi a kérdést.

Rakovszky István szólani akar.

Felkiáltások a szélbalon: El áll! El áll! (Rakovszky leül.)

A nagy többség ezután a bizottsághoz utasította a civilistáról szóló javaslatot. A néppárt is emellett szavazott.

A Nessi-ügy.

Maróthy László előadó beterjeszti a mentelmi bizottságnak a Nessi-ügyben hozott határozatát és a kisebbség véleményét. (Nagy zaj a szélbalon.)

Kubik Béla: A napirend szerint most

a tápéi ügy következik. (Zaj, ellenmondás.)

Elnök: 30 év óta tagja a Háznak (Eljenzés jobbról) s úgy tudja, hogy az irományok előterjesztéséhez tartoznak a jelentések is. (Zajos helyeslés.) Indítványára a Nessi-ügyet a jövő csütörtökre tűzik napirendre.

A tápéi vizsgálat.

Elnök konstatálja, hogy 207-nél többen vannak jelen és így meg van az abszolút többség.

Hajdu Imre előadó folytonos nagy zajban ismerteti a tápéi vizsgálatot és azt javasolja, hogy a Ház ne függessze fel a tápéi kerület választói jogát. (Helyeslés.)

A Ház nem függesztette fel a választási jogot. Csupán a néppárt szavazott a javaslat ellen.

A csongrádi választás.

Ugron János előadó szintén nagy zajban — mialatt az elnök az ülés függesztésével fenyegeti a házat — ismerteti a csongrádi választást és indítványozza, hogy a kerület választói jogát ne függesszék fel. (Zaj, ellenmondások.)

Boda Vilmos a kisebbség véleménye előadója alig hallható hangon, szintén nagy zajban javasolja, hogy a csongrádi kerület választói jogát függesszék fel. (Helyeslések.)

Elnök 20 képviselő kérelmére névszerinti szavazást rendel el.

A szavazás nagy meglepetést hozott. A képviselőház ugyanis 175 szavazattal, vagyis 221 szóval 46 szavazat ellenében az egész jelen országgyűlés idejére függesztette a csongrádi választó kerület jogát.

Elnök az ülést fél órára felfüggeszti. Szünet után kisorsolták Popovics V. István összeférhetetlenségi ügyében a zsűrit, Ennek tagjai az esküt nyomban letették.

Holnap az indemnitási vitát folytatják.

A kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése.

— nov. 14.

Megírtuk tegnap a hiradást a kereskedelmi és Iparkamara közgyűléséből s részletes tudósításunk végén említettük, hogy a további tárgyalások ismertetését ma folytatjuk s fejezzük be.

Az elnöki és titkári jelentések és az 1903-évi költségvetés elintézése után a közgyűlés a következő ügyeket tárgyalta:

Szakkvélemények:

A közgyűlés következő ügyekben mondott szakkvéleményeket a miniszternek:

a kereskedők kötelező társulatát, és a tanonc képzés szigorítását: maga is ajánlja, erre a kereskedelmi foglalkozások képzéséhez kötést általánosságban kívánatosnak nem tartja.

a kövező és burkoló iparnak képzéséhez kötést, ugymint a szegedi kamara javasolja, nem tartja helyesnek! a bélyegzők, sor és lámpa számozógépek megrendelés gyűjtésére való felszabadítását sem helyesli.

Javaslatot tesz arra nézve, hogy Szabolcs vármegyében, miféle házi iparokat tart meghonosíthatóknak.

Házi zálogüzletek biztosítéka és kamatlába tekintetében azt véleményezi, hogy a zálogos biztosítéka 2000-3000 korona legyen, s a kamat arany és ezüst nemükénél 14%, ingóságoknál 18%.

a máv. elárusító csarnokai.

Nem csatlakozott a kamara ahhoz a hangos vásári zajhoz, mely az államvasuti állomásokra tervezett árusító csarnokok ellen megindult a kamara ugytalálta hogy az a kár, a mit egy ilyen állomási csarnok az illető hely detail-kereskedéseinek okoz, elenyészőleg csekély, az a haszon pedig, melyet ez az országos elárusító szervezet a magyar iparnak tesz, melynek cikkei kizárólagosan árusítja, mégis lényeges. A kamara csak azt kívánja biztosítani, avagy a vidéki állomások egy csarnoki kötelesek legyenek az illető vidék speciális helyi iparcikkei felvenni és árusítani.

Kéményseprő ügyek.

Országszerteszabályozzák a kéményseprési ipart s beosztják a városokat és vármegyéket munka-kerületekre.

Igy tett legutóbb Szabolcs és Szatmár vármegye, melyeknek szabályrendeletei a közgyűlés előtt feküdtek. Ezek ellen részint a községeknek, részint az érdekelte iparosoknak többféle kifogásaik voltak. Ezeket a kamara titkára vidéki körutja alkalmával megbeszélte az illető iparosokkal s most a közgyűlés oly véleményt mondott a miniszternek, hogy abban az iparos érdekek is megvannak óva.

Vásárok és vámok.

Szolnok vármegye megakarja ujtani a kövezetvám szedési jogot *Mezőturon* és *Kisujszállason*. A kamara kifogásolja azt, hogy egyedül a vasuton irányított ki és beviteli forgalmat, tehát főképp a kereskedők és iparosok forgalmát akarják megterhelni vámmal. Ezenfelül kifogást emelt az ellen, hogy mindenféle áru és szállítmány egyforma vámot viseljen.

Técső község új vásárért folyamodott február havára. Minthogy azonban Técsőnek már van öt vására, a kamara ellene mondott az új vásárnak s azt ta-coolta, hogy helyezze át Técső a januári vásárját februárra.

Egyek község négy új vásárt kér. A kamara elvben nincs ellene: de a tervezett vásárok közül kettő össze esnek a debreceni vásárokkal, ezeket a kamara más uapokra javasolja áttenni.

Más kamarák megkeresései.

Pártoló felterjesztéssel támogatja a közgyűlés a szegedi kamara azon javaslatát, hogy a hazai fürdőhelyek bazárjaiból az idegen iparcikkek lehetőleg kiszorítsanak;

Az aradi kamara azon javaslatát, hogy az államsegélyes vállalatok köteleztesseken építkezéseiket és felszereléseiket hazai erővel, munkásokkal s hazai anyagból végeztetni;

A kolozsvári kamara javaslatát a kamarák teljes portómentessége iránt.

Végül a szegedi kamara kezelésére saját tapasztalatai alapján feliratot intéz a miniszterhez az ipari törzskönyvi nyilvántartások rendezése iránt.

Allamsegélyes ügyek.

Ezután a közgyűlés az államsegély iránt benyújtott folyamodásokat tárgyalta. Tíz ily kérvény feküdt a kamara asztalán, ezek közül 7-nek pártolta ügyét a közgyűlés s egyszersmind tudomásul vette a miniszter leiratát, melyek 3 kérvényt kedvezőleg másik 2-őt kedvezőtlenül intéztek el.

Kedvezőtlen elintézésben részesülnek Hirsch Alti m.-szigeti lakosnak és Gasparik Antal debreceni órásnak kérvényei.

Az első magyar ónacéláru gyár m.-szigeti cég 5009 korona, *Dömsödy Ferenc* debreceni fésűgyáros 5000 korona, szat-

márnémeti *timár*-társulat 1730 korona értékű államsegélyben részesültek

Anyagi támogatások.

A szakiskolai segélytől a közgyűlés különböző folyamodó tanonciskolák részére 4470 korona segélyt utalványozott, ezek között a debreceni pincér iskola is kapott 100 koronát.

Hotye Miklós kassai felső iskolai tanuló és Zyzda János késmárki szövő ipari szakiskolai növendékeknek egyenként 120 korona ösztöndíjat szavazott meg.

A máramarosi iparfejlesztő bizottságnak a jövő évre 700 korona segély biztosított

A Ráth Károly emlékére indított gyűjtés ügyét szervezvé, az adakozást 50 koroyával megnyitotta. Végül a debreceni ipartestület által rendezendő karácsonyi vásár jutalomdíjaira 60 koronát utalványozott.

Indítványok.

Szent-Királyi Tivadar indítványát, a dohánytözsdek kötelező vasárnapi munkaszünetre és Rósenthal Gerenc nyiregyházi kultag indítványát a nyiregyházi mártészalkai helyi érdekű vasút új tarifái ellen való felszólalás tárgyában a közgyűlés elfogadta.

Hogyan óvjuk gyermekeinket?

A szülők figyelmébe ajánlja:

Kuthi Zsigmond: iskola igazgató.

Mikor az őszi metsző szele megrázza a fák leveleit, mikor a kertekben, mezőkön és réteken a virágok és füvek megsárgulva, elfonyadva lekonyulnak a földre: akkor nagy szomorúság és ijedelem lopózkodik ama szülők keblébe, a kiknek apró gyermekeik vannak. Mert az őszi hideg évszak beálltával, hűségesen, mintegy parancsszóra, el-ellátogatnak a gyermekek vészzei: a skarlát, a kanyaró, a himlő és — a vészek réme: a difteritisz. — Való igaz, hogy eme betegségeket már fékezte az orvosi tudomány, de azért ezek a gyermek betegségeik még mindig szedik áldozataikat sok szülő végtelen nagy fájdalomra! Csak némi vigyázatot vélek tenni, a midőn negyedszázados gyakorlatom szerzett tapasztalatok révén egyet-mást elmondok a szülők okulására gyermekeik érdekében!

A gyermek betegségeik nagyobb részének hűlés az oka. Hogy tehát gyermekeinket eme végzetes betegségektől megóvjuk, már a mennyire emberileg megóvni lehet, tanácslom, hogy a következőkre ügyeljenek.

1. A ruházat; Hogy a divat hóbortja mily sok kárt okoz az emberek testi épségében, azt nem akarom e helyütt tárgyalni.

Itt csak a gyermekek és első sorban az iskolás gyermekek ruházatáról szólok.

Végtelen könyelműség a szülők részéről, hogy télviz idején is térdig érő kurta szoknyácskában, illetve nadrágcskában járatták a gyermekeket az iskolába.

A gyermek kíváncsi természeténél fogva minden lépten nyomon megállni az utcán, a kirakatnál, a cukrászboltja, a kofa gyümölcsös bódéja előtt és ilyenkor mindig ki van téve a hűlésnek. — Adjunk tehát gyermekeinkre puha, könnyű, de meleg gyapjuszövet ruhát. A kis leánykák bugyija legyen meleg gyapot, harisnyája meleg gyapju, szoknyácskája télen jóval térdnél alól érjen. A fiu nad-

rágja legyen télen a cipőig érő, kabátja pedig könnyű, de meleg. Mindkét nembeli gyermek lábbelijé legyen *vizhatlan*. Mert a gyermek fölkeresi a sarat, a pocsolját, a víztócsát még akkor is, ha száraz, tiszta gyalogjárón mehet.

2. Alsó kabátja legyen könnyű, nehogy a meleg szobában izzadjon és aztán a szabadba kijöve, annál hamarabb hűljön meg.

3. A szoba hőmérséklete, a hol a gyermekek tartózkodnak, soha se legyen 15 R-nél nagyobb.

4. A mennyiben a gyermek testi hőmérséklete sokkal nagyobb a meglelt emberénél és így alvása nem oly nyugodt, mert élénk álma még éjjel is foglalkoztatja idegrendszerét, ennek következtében a gyermek levágja, lehányja magáról ágytakaróját. Gondoskodjunk tehát arról, hogy éjjel a szoba ne hűljön ki oly nagyon, hogy a gyermekek hűlésnek legyenek kitéve

5. A mennyiben a szoba és a szabadban levő levegő közt télen óriási a különbség, mert mondjuk, hogy a szoba levegője + 15 R künn a szabadban pedig — 5—8 R., az 20—25 foknyi különbség. Ha már most az a kis gyermek kimegy abból a meleg szobából, még pedig hirtelen, átmenet nélkül, az utcára és beszívja azt a hideg levegőt, hát kész a hűlés. Hogy ennek elejét vegyék, tanácsos, hogy mielőtt a szabadba bocsátjuk a gyermeket, gargarizáltassunk vele egy kis hideg vizet, aztán maradjon a gyermek 1—2 percig az előszobában, vagy valamely fűtetlen szobában és csak aztán menjen ki a szabadba.

6. Nagy hidegben parancsoljuk meg a gyerekeknek, még pedig a legszigorúbban, hogy az *utcán ne beszéljen*, hogy a *száját csukva tartsa és az orrán keresztül vegyen lélekzetet*.

A tanító uraknak legyen gondjuk arra, hogy a tanterem hőmérséklete soha se legyen nagyobb 15—16°, R-nél, hogy a gyermekek szünet alatt felsőkabát nélkül ne menjenek ki az udvarra. A tanórák befejezése előtt, pl. 11 és 12 közt, vagy 3 és 4 közt apasszák a tanterem hőmérsékletét 9—10.° ra, hogy a szoba és az utcai szabadlevegő közti különbség minél kisebb legyen.

8. Mihelyest a gyermek bágyadságot, rosszulletet árul el, rögtön fektessük ágyba és hívassuk az orvost és míg az orvos meg nem engedi, hogy a gyermek kimenjen a szabadba, ne engedjük ki.

9. Minden anya tanítsa meg a toroköblögetésre, gargalizálásra, mert szükség esetén nagy baj az, ha a gyermek nem tud gargalizálni.

10. Míg a gyermek az iskolában van, szellőztessük a gyermekszobát.

11. Legyen gondunk arra, hogy a gyermek ruháit minden nap gondosan kiszellőztessük és kiporoltassuk. De ne adjuk a gyermekre a hideg ruhát.

12. Szoktassuk a gyermeket, hogy minden nap 16—16°, hidegvizet mossa a nyakát és a mellét.

13. Ha a gyermek közérzete gyanús, pl. zemei bágyadtak, sokat ásít, nincsen étvágya, nem játszik, csendes — ne eresszük az iskolába, míg az orvos meg nem vizsgálta! Mert a lapangó bajt sokszor még csirájában lehet elfojtani, vagy lokalizálni, lefolyását enyhíteni, ha a gyermeket mérsékelt és egyenletes melegben tartjuk.

14. Végre vizsgáljuk meg minden este a gyermek ruházatát, nincsen-e rajta fésles, nem lyukas-e lábbelijének talpa, nem hiányzik-e itt-ott egy gomb?

Mert még a 10—12 éves gyermekek közt is van sok olyan, a ki soha sem jelené édes anyjának, hogy ruházata fesslett, tépett, hiányos.

Ha mindezekre ügyelünk, úgy sok szerencsétlenségtől óvhatjuk meg magunkat, gyermekeinket.

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

Becsületsértés folytatásokban.

Igaz történet.

Suhogó ruhás, szörnyen csinos aszszonyka tévedt be a rendőrségi folyosóra.

Ritka itt az ilyen vendég és mikor félénken olvassa a föliratokat, a tapasztalt ajtónálló azonnal beigazítja a legfiatalabb kapitány elé, ez lévén a dolgok legtermészetesebb rendje. Az aszszonyka fölhajtja a fátyolt és berepül az ajtón.

— Jó napot . . .

A kapitány ur előzékenyen leporolja az öreg kanapét és finoman meghajol a bájos panaszos előtt.

— Méltóztassék!

— Kérem — kezdi az urhölgy — elkergettem a cselédemet. Mert nyelves volt, meg ügyetlen . . . És még neki állt fölebb! Azt mondta, hogy . . . felkapta a holmiját és elszaladt. Bepörölöm becsületsértésért, nagyon csunyát mondott . . .

— Oh, a gyalázatos! — kontrázott a bajusza alatt mosolygó kapitány.

— Az! De nem hagyom, nem én! Az általános kérdések után fölnéz az irásából a kapitány ur.

— Szabad kérem a becsületsértő kifejezést?

A hölgy zavartan sütötte le a szemét és hirtelen nagyon sok baja akadt a cipője orrával, — mert azt nézte folyton.

— Hogy mit mondott?

— Igen.

— Azt, kérem, nem mondhatom meg . . .

— Hát tessék leírni

— De le se írhatom . . .

Megállapodtak abban, hogy a panaszos hazamegy, otthon leírja azt a bizonyos kifejezést és elküldi valakitől. Szóval, a dolog ennyiben maradt. Reggeltől estig azonban százfélébe kap az ember, el is felejté, hogy mi történt reggel.

Hát még ha alkaptány és hozzá fiatal az ember.

Este beállit ám a hivatalba az ajtónálló és titkolózva odalop valami rózsaszínű levélkét az asztalra, bizalmaskodva mondván:

— Valami nagysága . . .

A kapitány urnak nagyot dobban a szive. Hüh, de meleg lett egyszerre! Kaland!

Kiváncsian, óvatosan vágja fel a levelet és . . . — és a következő pillanatban vérvörös arccal rohan ki a folyosóra.

— Ki hozta, hol van az a bitang? Meg kell csipni élve vagy halva! . . . Vagy ugy! Aki délelőtt volt — mondja utána csalódottan és ismét befordul a szobába.

— Nem kell bántani, hadd szaladjon.

H I R E K.

N a p l ó.

- Iparmúzeum*, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.
 Nov. 16. Este 7 órakor az I. ker. szabadelvű párt vacsorája a Bikában.
 Nov. 17. A Csokonai-kör Csokonai-ünnep a Bikában.
 Nov. 19. Este 8 órakor a műpártoló egyesület lakomája az Angolkirálynőben.
 Nov. 19. Képkiallítás megnyitása a városházán.
 Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.
 Nov. 26. D. u. 3 ó. Városi rendes közgyűlés.
 Dec. 20. A Székely Bazar megnyitása.
 Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

A városi tisztújítás.

— nov. 15.

A városi tisztújításra Puky Gyula főispán kiadta a pályázati hirdetést.

E szerint a tisztújító közgyűlés december hónap 22-én lesz.

Választás alá kerülnek mindazok az állások, melyekre a tisztikar megbízatása hat évre szól. A választás újabb hat évre történik.

A pályázati kérvények benyújtási határideje december hónap 15-ik napja.

A pályázatok e napon d. u. 5 óráig Puky Gyula főispánhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez nyújtandók be.

Ezek a tisztviselői állások a következők:

1. Polgármester 7000 kor. fizetés, 1000 kor. lakkbér. 1000 korona személyi pótlék.
2. Főjegyző 4400 kor. fizetés, 800 kor. lakkbér.
3. I. ső tanácsnok (árvaszéki elnök) 4000 kor. fizetés, 600 kor. lakkbér.
- 4—9 II., III., IV., V., VI., VII. tanácsnok 4000 kor. fizetés, 600 kor. lakkbér.
10. Főügyész 4000 kor. fizetés, 600 kor. lakkbér. (1000 kor. irodai átalány.)
11. Alügyész 2000 kor. fizetés, 400 kor. lakkbér.
12. I. aljegyző 2600 kor. fizetés, 400 kor. lakkbér.
13. II. aljegyző 2400 kor. fizetés, 400 kor. lakkbér.
14. III. aljegyző 2200 kor. fizetés, 400 kor. lakkbér.
15. IV. aljegyző 2200 kor. fizetés, 400 kor. lakkbér.
16. I. árvaszéki ülnök 2800 kor. fizetés, 500 kor. lakkbér.
17. II. árvaszéki ülnök 2800 kor. fizetés, 500 kor. lakkbér.
18. Közgyám 2200 kor. fizetés, 400 kor. lakkbér.
19. Mátai biztos 1600 kor. fizetés. (Természetbeni lakás és 600 kor. lótar-tási átalány.)
20. Házipénztárnok 2800 kor. fizetés, 500 kor. lakkbér.
21. Gyámpénztárnok 2200 kor. fizetés, 500 kor. lakkbér.
22. Adópénztárnok 2400 kor. fizetés, 500 kor. lakkbér.

Ugyanezeken választás útján töltik be a segéd és kezelő személyzet létszámában választással életfogytig betöltve levő állások közül azokat, melyek a tisztújítás folyamán más állásokra való megválasztás következtében esetleg megüresednek.

* Puky Gyula főispán tegnap délelőtt elutazott Debrecenből s csak a jövő szerdán, vagy csütörtökön jön vissza városunkba.

* Személyi hír. *Materny* Lajos főesperes hivatalos ügyben Sókutra majd Kladráura utazott.

* Kossuth-szobor Debrecenben. Most már végre semmi sem áll útjában annak, hogy Debrecen valamelyik előkelő főterén büszkén hirdesse Kossuth Lajos szobra a magyar nemzet hazaszeretetének diadalát. Tegnap ugyanis leérkezett Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter leirata, a melyben jóváhagyja Debrecen város ama közgyűlésileg kimondott határozatát, hogy a már meglevő Kossuth-szobor alaphoz 10 éven keresztül minden évben 10—10 ezer koronát ad a házipénztár.

* Katonai pótsemlék. Tegnap kezdődtek a helybeli Péterfia-utcai hovádkaszárnyákban a pót honvédségi szemlék, a melyen az első nap 17 szemleköteles jelentkezett. A szemlék ma folytatják.

* Katonai utóállítás. E hó 20-án katonai utóállítás lesz a *Korona* vendéglő nagytermében, a melyen K. Tóth Mihály fog elnökölni.

* Vizsgálat a kórházban. Tegnapdelután hivatalos vizsgálat volt a városi kórház és egyéb kezelési ügyei felett. A vizsgálóbizottság tagjai voltak Körner Adolf városi tanácsos, Abraham László v. főügyész, Vargha Károly v. aljegyző, Kondor Kálmán számvevő, dr. Sárvány Gyula t. főorvos, dr. Burger Péter és dr. Popper Alajos. Először a kórházi pénzkezelést vizsgálta meg a bizottság, hol mindent a legnagyobb rendben talált, majd az összes raktárakat, helyiségeket, gyógytermeket, kezelést vették szemügyre s a tapasztalt rend és tisztaság felett elismerésüket fejezték ki.

* Kidőlt a fa mandulástól . . . *Szentmiklósi* Béla színész tegnap reggel 32 éves korában meghalt Budapesten az üllői-uti klinikán. Szentmiklósi mint 19 éves gyerek kezdte meg a színészi pályát figyelemreméltó tehetséggel s szép bariton hanggal. Néhány évvel ezelőtt a fővárosba került a Magyar Színházhoz, aztán a Tarka Szinpadon, majd pedig az idén nyáron a Városligeti Színkörben játszott. Ez volt utolsó állomása a színészet útján, hol tövis és babér egyaránt kijutott neki. Hogy őszre hajlott az idő, a tüdővész ágyba döntötte a daliás fiatal embert, ki a szinpad világának csillogásá átvitte magát az életbe, dalolt és mulatott s a jövővel mit sem gondolva, pazarolta ifjúsága kincsét. A nyáron már sejtette gyászos végét, bus lemondással türt a kórházi ágyon. A mikor pedig tegnap reggel már érezte, hogy közel a halál, alig egy félórával az utolsó pillanat előtt, még egyszer elénekelte a kedves nótáját: *Kidőlt a fa mandulástól* . . . A korán elhunyt fiatal színész temetése délután nagy részvét mellett folyt le. Temetésre, koszorúra kartársai gyűjtöttek a fővárosi színházakban.

* Az ipartestület karácsonyi kiállítás. A karácsonyi kiállításra már nagyban folynak a bejelentések. A jelentkezők számából ítélve az idei kiállítás határozottan felül fogja mulni a tavaly és tavalyelőtt rendezett kiállítást s mivel a múlt év óta nemesak a számbeli gyarapodás. hanem az izlés, kivitel, művészi munka, a kiállított tárgyak célszerűsége is hozzájárulnak az erkölcsi siker emeléséhez, remélhető, hogy az anyagi siker sem fog elmaradni annál is inkább, mert nemesak szakértők által művészi becsünetek itélt munkát vásárolhat a közönség,

de legnemesebb alkalmá nyílik a hazai, főleg a helyi ipar támogatására. Azokat az iparosokat, kik még kiállítani szándékoznak, felhívja az ipartestület, hogy még a közel napokban jelentkezzenek, nehogy a bejelentések elmulasztásával lemaradjanak a fényesnek ígérkező kiállításról.

* A debreceni famunkások, — mint már ezt megirtuk, — egyesületet alakítottak, melynek célja a szakmabeli munkások erkölcsi- és anyagi érdekeinek megvédése. Az egyesület alakuló közgyűlésén elfogadott alapszabályokat felküldték a miniszterhez, aki azokat tegnap leérkezett határozatával hagyta jóvá.

* Halálozások. Tegnap nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: özvegy Münncherr Lajosné ev. ref. 72 éves, Sipos Istvánné ev. ref. 38 éves, Borbély Gergely ev. ref. 8 hónapos, Miszti Károlyné ev. ref. 46 éves, Saly Géza róm. kath. 2 éves, özv. Kálmáné Károlyné ev. ref. 68 éves.

* Betörők a vizsgálóbíró előtt. A Debrecenben utóbbi időben napirenden volt betörések tettesét tegnap hallgatta ki Hoffmann József vizsgálóbíró. Hármán állottak a vizsgálóbíró előtt, Király Ferenc 19 és Király Sándor 12 éves fiuk és édesanyjuk özv. Király Károlyné. A fiuk betöréssel, anyjuk pedig orgazdasággal voltak vádolva.

Király Ferenc a kérdések során nem kevesebb mint nyolc betörést ismert be. A vizsgálóbíró rögtön elrendelte vizsgálati fogságba helyezését. A még egészen gyermek Király Sándort és özv. Király Károlynét valószínűleg csak a kir. ügyészség véleményének meghallgatásáig tartják fogságban.

* Temetkezési intézet — működésben. Előkelő támogatás mellett legutóbb egy temetkezési intézet alakult Debrecenben *Dobiecky* Sándor orsz. gyűl. képviselő és Király Péter dr. elnöke alatt, a mely voltaképen csak tegnap, mikor már tagjainak száma elegendő lett, kezdte meg működését. Tegnapról kezdve ugyanis már kifizeti az egyesület tagjainak elhalálozásau tán járó díjakat.

* Eltűnt kis gyermek. Özv. Oláh Mihályné szül. Kerezi Sára debreceni lakosnő jelentette tegnap a rendőrségnek, hogy 11 éves okis gyermeke Mihály e hónap 11-én elment hazáról és pedig azzal a szándékkal, hogy iskolába megy. Azóta azonban a kis fiu oda van s híret sem hallották. Miután a gyerek nem tartozott a romlott, rosszabb magaviseletű gyermekek közé, előreláthatólag valami baleset áldozata lett.

* Halálos bukás. Kovács Juszti cselédleány két nappal ezelőtt asszonya parancsára felment a padlásra. A sötétben botorkálva nem vette észre, hogy ismét a feljáróhoz jutott vissza, lebukott, s irtózatosan összezúzta magát. Beszálították a kórházba, hol tegnap délután kisenvedett.

* A rókabőrök. A rókabőr kezd alkalmivá lenni, nemesak a vadászatokon, hanem a hideg mián, a téli kabátokon is. Tóth Kálmán helybeli férfiszabó is elküldött 4 darab rókabőrt *Kiss Imre* Domb-utcai lakoshoz, hogy varja fel a téli kabátokra. A bőrök azonban *Kiss Imre* kezén elkallódtak. *Kiss Imre* azzal a kalandosnak minősíthető vallomással mentegetődzik, hogy ő a négy rókabőrrel ki ment a Kossuth-utcai temetőbe s ott egy sirra lefeküdt. Elaludt e közben s mialatt aludt, ellopták tőle a róká-

bőröket. A szomszédok ezzel szemben azt állítják, hogy Kiss Imre ugyan ki ment a temetőbe aludni, de előbb — beitta a rókabőrök árát.

* **Ellopott rumoshordó.** Léc András kocsis, aki a Molnár József féle debreceni szállító-cég szolgálatában áll, tegnap a vasutól gazdája megbízásából több árut hozott be, egy kis szállító-szekéren. Mikor a Simonffy-utcában járt, nagy meglepetéssel tapasztalta, hogy a szekérről egy 32 literes rumoshordó, mely tele volt — hiányzik. Nem lehet tudni, hogy vajjon nem-e vesztette el a hordót a szekérről, de valószínűnek látszik, hogy ellopták tőle.

* **Lemondott körorvos.** Dr. Altmann Aezél Béla, a mikes-pécsi és józsi körzet körorvosa hivatali állásáról egyéb nagyfokú elfoglaltsága miatt lemondott.

* **Hentesek és mészárosok figyelmébe.** A november hó 12-én megtartott hentes és mészáros közös szakosztályi ülés megállapítván a Debrecenben iparigazolvánnyal bíró és ipart tényleg folytató hentes és mészáros iparosok névjegyzékét, azt közel napokban a rendőrfőkapitányság, ugyisintén a vágóhídi igazgatóságnak beküldi az ipartestület. — A város tanács határozata értelmében a vágóhídon jövőben csak azon mészáros, vagy hentes mester foglalkozhatik iparszerű vágatással, ki iparigazolvánnyal bír, s akinek neve benne van az ipartestület által összeállított névsorban. Ugyancsak a tanács határozata szerint, csak azok a hentes és mészáros segédek, vagy tanoncok végezhetnek vágóhídi vágatást, kik mesterük útján az ipartestületnél nyilvántartva vannak, s kik az ipartestület által kiállított és szabályszerűen lebélyegzett igazolványukat a vágóhídon felmutatják. — Felhívja tehát az ipartestület a hentes és mészárosmestereket, hogy segédeiket és tanoncaikat a mai naptól kezdődőleg mihamarabb küldjék fel munkakönyvükkel illetve tanoncszerződéseikkel az ipartestülethez, hogy ott igazoló jegyeiket átvehessék. A szakosztályi határozat értelmében minden mester 1 koronát köteles az ipartestület pénztárána felfizetni, az igazoló jegyek árán.

* **Szuhánszky megkerült.** A csendőrség által legutóbb kinyomozott pénzhamisító banda fejét és mesterét, Suhánszky Lajost nagyvárdon tegnap elfogták. Hódossy Antal őrsvezető és Kovács Sándor csendőr elutaztak, hogy a jeles férfit Debrecenbe szállítsák.

* **Elcsípték a lókötőket.** Mike Pércsen és határában hosszabb idő óta egymásután veszték el lovak. A gazdák már valósággal féltek jószágaikat kiesapni a legelőre. Így legutóbb is egy gazdálkodónak két lovat, egy másiknak pedig a szekerét és lószerszámát lopták el ismeretlen tettesek. A csendőrség erélyes nyomozással megkerítette a tolvajokat Lakatos Pritye és társai kóbor cigányok személyében, kiknél megtalálták a legutóbb elkötött két lovat, továbbá a szekeret és lószerszámot.

x **A szerencse olyan mint a lidérc.** Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fény világít, addig kell kaparni utána.

A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeremény, a 600,000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott 8. beosztású sorsjegyre eset és így

ezen legszerencsésebb főarústitó egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni. Kisérelje meg tehát mindenki szerencséjét és rendeljen osztalesorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg.

A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

x **Cilinderkalap kora.** Elkövetkezett a cilinderkalapok korszaka, a mikor sorra kerülnek az újak mellett a régiak is. Békés Lajos helybeli népszerű divatáru kereskedő erre tekintettel egy külön osztályt rendezett be, a hol nem csak kifogástalanul kiválasztanak a használt cilinderkalapok, hanem újak is készíttetnek, sőt divatját mult ócska cilinderek divatos formájává átalakíttatnak. Tekintettel, hogy ez a helyi ipar fejlődését is jelenti, ajánljuk Békés Lajos kalapos műhelyét a közönség figyelmébe.

x **Egy jó forgalmu mészárszékre.** egy kaucióképes székálló azonnal felvétetik. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

x **Hoff Albert ékszerész** értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatti arany és ezüst ékszer-üzletét és műhelyét piac-utca 29. sz. a városházával szembe a debreceni sörház épületébe, emeletre helyezte át, a hol arany és ezüst ékszer és óra-raktárát dusan felszerelve, megtelepő olesó árban a legszebb kivitelben a t. vevőközönség b. figyelmébe ajánlja. — Valamint minden e szakba vágó megrendelések javítások és vésnöki munkák jutányos árban készíttetnek.

KÖZIGAZGATÁS.

x **Megfelebbezett közgyűlési határozat.** Debrecen város legutóbbi 6 napos közgyűlésének határozatai ellen a törvény értelmében 30 napon belül felebbezés adható be. Erősen hirtelt, hogy a közgyűlésnek több, legalább is egyeseknek nem tetsző határozata ellen felebbezéseket fognak beadni, de eddig mindössze két felebbezést nyújtottak be. Az egyik Tatler Ignác felebbezése a zsidó hitközség részéről, a melyben megfelebbezi a hitközség által iskolai célokra kért 4450 korona készpénz és 960 korona áru tűzifa segélyt kérő s a közgyűlés által elutasított kérelmére vonatkozó közgyűlési határozatot. A másik felebbezés Wagner György szállásbiztosé, aki azt kérte, hogy a katonaságnál eltöltött szolgálati éveit számítsák be nyugdíjába s a kinek ezt a kérelmét a közgyűlés megtagadta. Nagyon valószínű azonban, hogy a határidőn belül még több felebbezés fog a városhoz beérkezni. Így erősen tartja magát az a hír, hogy tekintélyes nagy számban adnak be felebbezést a Debrecen város 3 politikai és 6 közigazgatási kerületét 10 közigazgatási kerületre való felosztása tárgyában hozott közgyűlési határozat ellen is.

x **A novemberi közgyűlés.** A novemberi rendes közgyűlést Puky főispán és Simonffy polgármester a hónap 26-ik napján, szerdán d. u. 3 órára állapították meg. Ennek alapján Komlóssy Artur főjegyző tegnap felszólította a közgyűlési előadókat, hogy tárgyalandó ügyeik jegyzékét e hónap 16-ikáig hozzá küldjék be. Az első teljes tanácsülés napját a főispán még nem tüzte ki.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az egyházkerületi közgyűlés. A november hó 19-én tartandó egyházkerületi közgyűlést megelőzőleg november 18-án az esperesi-kar gyűlést tart Kiss Aron ev. ref. püspök elnöklete alatt, melyen a közgyűlés tárgyait fogják előzetesen megvitatni. Tekintettel a közgyűlés nagy és érdekes sorrendjére, az előkészítő gyűlés egész napon át fog tartani. A közgyűlés alkalmával 19-én Kiss Aron püspök, 20-án pedig gróf Dégenfeld József főgondnok látja szívesen a gyűlésen megjelenteket.

Főiskolai tanárok beiktatása. Ma reggel 9 órakor tartja meg székfoglaló beszédét az ev. ref. főiskola három újonnan megválasztott tanára, dr. Jászay Viktor jogakadémiai, Szeremley Béla főgimnáziumi és Barcsa János tanítóképző tanár. Az ünnepség a főiskola disztermében fog lefolyni az ifjuság és közönség jelenlétében. Este 8 órakor az új tanárok tiszteletére társas vacsora lesz, az Angol királynő helyiségében.

Gyűlés a tanítóképző vizsgálatok tárgyában. Hétfőn délután 4 órakor a főiskola kis tanácstermében gyűlés lesz, melyen a tanító és tanítónői képesítési vizsgálatra vonatkozó szabályzatokat fogják megvitatni. A gyűlésen jelen lesznek Kiss Aron ev. ref. püspök, Zsigmond Sándor, Balogh Ferenc, Dávidházy János és a tanítóképző tanári kara.

Iskolanyitás az Ohaton. Az ohati tanulmányi iskolákat a növények közt járványszerűleg fellépett kanyaró és a vörheny betegség miatt be kellett zárni. A betegségek azonban, mint jelentik, az Ohaton megszűntek, úgy hogy az iskolákban a polgármesteri hivatal által kiadott engedély folytán az előadások a mai napon megkezdődnek.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 15. Szombat: *Csókón szerzett völegény* énekes bohózat.

Nov. 16. Vasárnap d. u. *Flórika szerelme* népszínmű, este (először): *Több mint királynő* színmű.

Nov. 17. Hétfő: *Csokonai szerelme*, színmű. Diszeldadás.

— (Fromont és Risler.) Ha a tegnapi estéről az lenne a jelszó, hogy: vagy jót vagy semmit, — hitemre mondom, csak egyet irhatnék: beszéljen az, hogy hallgatók. Hiszen nem volt épen kerékbe törés ez a játék; a szerepét kiki elmondta, simán ment minden, játszottak is az urak és asszonyságok egészen az orcaverejtéig, csupán egyetlenegy hiba volt munkájuknak: az isteni szikra. Az egyik hölgy természet úgy sikoltozott, oly vad mozdulatokkal ágált titkos szeretője előtt, hogy ettől a furia-zivatartól még az a báb-urfi is megriadhatott volna. A másik férfi meg oly susogva beszélt, inkább elképzelve, mint lehelve szót, hogy a haldokló sóhajtaása ágyudórej ehhez képest. En uramisten egy csigahéjban is ellaknám, oly szerény a kívánságom. De magyarázza meg legalább az a művész ur, vajjon Zaccani- vagy Novelli-, olasz vagy japán iskola törvényei szerint kell-e élvezni ezt a hangtalan, merev elfuvallását a szerepnek? Továbbá a torzkép is mulatságos a maga helyén; ám a tegnap látott Delebolle már hogarti munka: ajkra fagyasztja a nevetni vágyó mosolyt. Klenovics egyszerű, nemes Rislerjét,

Csige Ilonka természetes bájjal költőivé finomított Desiréjét és Sebestyén nyugodt, megleghangu Planusát hálás elismeréssel veszem ki a tévedések, az elhibázott alakítások sorából. Szó nélkül azonban nem hagyható az a kellemetlen jelenség, hogy a szinpadon a neveket és idegen szokat, sőt a szöveg egyes kifejezéseit is mindenki másképp ejti. Már *Othellóban* és a *Velencei kalmár* ban bántó volt, hogy az egyik *Dezdemonát*, a másik *Deszdemonát* mondott, az egyik *Jesszika*, a másik *Jeszika* nevet hangoztatott. Tegnap e téren valóságos bábeli zavar sértette a fület. Az nem kívánható, hogy a debreceni színház igazgatója mind újra lefordítsa az avult, ócska fordítású darabokat. De ha az egyik színész javított szerepéből *fogadó* napot mond, a rendező ne tőrje, hogy a másik *fogadasi* napot vágjon neki vissza. És ne tőrje, hogy a színészek lecáfolják egymás kiejtési tudományát. Vagy *frán* vagy *frank*, vagy *Riszlé* vagy *Rizler*, vagy *Dó sziré* vagy *Déziré*, vagy *Dlobel* vagy *Dlobell* legyen a kötelező. Az ilyen apró, szinte láthatatlan finom esiszólások avatják az előadást művészivé. S mihielyt az erre való rendezői törekvés átizzik az öntés anyagán, szívesen szemet huny a néző arra, hogy nem csupán a mester végzi a munkát.

TAVIRATOK.

A király állapota.

Bécs, nov. 14. (Saját tudósítónktól.) A király állapota lényegesen javult. Ma egész nap schönbrunni lakosztályában maradt, hol ágyon kívül, íróasztalánál dolgozott. Az elmúlt éjszakát jól töltötte.

Ausztria kormányválság előtt.

Bécs, nov. 14. (Saját tudósítónktól.) Ney Freie Presse értesülése szerint Ausztriában a politikai helyzet szerfölött komoly. Körber miniszterelnök elhatározta, hogy tárcáját a király rendelkezésére bocsátja.

A régi országházról színház lesz.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónktól.) Beöthy László a Nemzeti Színház volt igazgatója ma kérvényt adott be a fővárosnak, melyben ajánlatot tesz az iránt, hogy a régi országházat 300,000 korona költséggel alakítsák át színházzá s ha a főváros a színház bérletére harmincéves szerződést köt vele, évi bér fejében felajánl 20,000 koronát.

Popovics képviselő összeférhetlenségi ügye.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónktól.) A képviselőház összeférhetlenségi választott zsürije ma délután tanácskozott Popovics István orsz. képviselő összeférhetlenségi ügye fölött, s kimondotta, hogy összeférhetlenség fenn nem forog.

Elkobzott lebergi lapok.

Lemberg, november 14. (Saját tudósítónktól.) Az összes reggel megjelenő lapokat elkobozták, mert közölték Pichler Győzőnek a magyar képviselőházban mondott, a przenysli tizedik hadtest viszonyával foglalkozó beszédét.

Gabonatözsde.

Budapest, november 14. (Saját tudósítónk távirata.) (Déli zárlat.) Buzakinálat mérsekelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba 2 és fél—5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanemek kedvezők. Idő: hideg.

Buza októberre	0.00—00.
„ áprilisra	7.52—53.
Gabona áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.54—55.
Zab	6.36—38.
Tengeri májusra	5.75—76.
Repce	11.80—90.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISSASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás 15.

Igy esett ez a furesa história. A kis városban hamar kitudódott, hogy Ivánkai Béla elveszi Szendrei Violát.

Egy ábrándos szivecskéig, a szép Szent-Léleki Rózsa szívéig is elhatott ez a hír. Az a bohó gyerekszív nagyot dobant tőle és elkezdett fájni, fájni. Az arc rózsái lehervadtak, a szív pedig vérzett titkon, keservesen.

Ivánkai Bélának elvette az eszét a nagy szerencse. Ezer hold ura lesz, négy lovat fog hajtani megint! Egészen meglepedezett arról a galambducos udvarról, a hol nem rég turbékolt és arról az édes lány, illatos kezeckéről, mely ott a kezében reszketett. Annyira meglepedezett erről a muló ábrándról, hogy egyszer a választás előtt, találkozáva a megyeháza előtt Szent-Lélekivel, megszólította őt.

— Anzelm bácsi, ugy-e számíthatok rád?

— Számíthatsz, öcsém, számíthatsz. Ne félj, ott leszek, ha addig élek is! — mondá a főszámvevő dadogás nélkül és végigmérte Ivánkai Bélát és be ment a megyeházára.

Ott is volt aztán huszadmagával és megbuktatta a csapodár, léha urfit, a kinek eddig a pillanatig eszébe sem jutott a galambducos udvaron hervadó virágszál.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma szombaton november 15-én

Csokon szerzet vőlegény.

Enekes bohózat 3 felvonásban.

Személyek:

Csontay Lőrinc, birtokos	Sebestyén Géza.
Béla, unokaöccse	Pataky Béla.
Esztli, özvegy rokona	Ebergényiné.
Abrai Irén	Áldor Juliska.
Baranyai Kálmán	Virágháty Lajos.
Olga, neje	Csige Ilonka.
Frauer nyug. katonarvos	Szilágyi Aladár.
Irma asszony	Györfly Mariska.

Holnap vasárnap két előadás délután három óraker félhelyárakkal

Flórika szerelme.

Népszimű.

Este fél 7 óraker rendes helyárakkal itt először

Több mint királynő.

Szimű.

13006—13265.

1902.

Arlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa a város területén levő ürszékek és fiók csatornák tisztítási munkáinak és a gyepmesteri teendőknék végzésére zártajánlati versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlat mind két munkára együttesen vagy külön-külön is beadható. Válasszani szándékozók kötelesek bántópenzként 2000 koronát az ürszékek és fióksatornákra vonatkozó ajánlat biztosítására és 200 koronát a gyepmesterségre vonatkozó ajánlat biztosítására 1902 december 4-ik napjának délelőtt 12 óráig a házipénztárba letenni, a letét jegyet is magában foglaló zártajánlataikat pedig ugyan azon nap délután 5 óráig a polgármesteri hivatalnál beadni. Az elkészve beérkező, vagy a bántópenz letételét nem igazoló zárt ajánlatok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az árlejtési feltételek a mérnöki hivatalnál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A beérkező zárt ajánlatok a város-ház kistermében 1902 december 5-ik napján délelőtt 10 óraker fognak felbontatni.

A városi tanács fentartja arra nézve jogát, hogy a beérkező ajánlatok közzül tetszése szerint választhasson.

Debreczen 1902. november 13-án.

A városi tanács.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA!
CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
A MAGYAR KIRÁLYI ÖSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTALANIRE
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK RÉSZÉRE
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

EGY MILLIÓ KORONA	1
600.000 KORONA	1
400.000 " "	1
200.000 " "	1
100.000 " "	1
90.000 - 80.000 - 70.000 - STB. STB.	1

A Sorsjáték I. osztályu húzása már NOVEMBER 20. és 21-én történik, s ehhez ismert szerencsészmait ajánlja míg a készlet tart.

1/8 EREDETI SORSJEGY 2 I. OSZTÁLYRA	1.50
1/4 " " " " " "	3.-
1/2 " " " " " "	6.-
3/4 " " " " " "	12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST.
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP ALKALMAS
MINDEN MEGBIZÁSNOZ POSTAI BEFIZETÉSSEL
MELLEKELŐNK MIALTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖK
BEFIZETÉSEIKET PORTOMENTÉSEN TELJESÍTTETIK
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyeremények
bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

Uj női-divat üzlet.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és diszek nagy raktára,

Debreczen, Piacz-utca 7. szám, (Bika szálloda mellett.)

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy folyó hó 15-től

karácsonyi alkalmi vásárt (Occasiot)

rendezünk. Eladásra kerülnek a következő cikkek:

Fölmosható tennis flanelk mtr.	16 krtól	Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mosó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	Cretonok, flanelk és barchetek.	16 krtól
120 cm. gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blousokra	90 krtól	Francia fűzők új kivitelben	90 krtól

30 rőfös vég vászon női fehéreneműkre 4 firtól feljebb. Ágy- és asztal-terítő, abroszok, paplanok, színes fekete elött és posztó szoknyák meghatározott olesó árért adatnak el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olesó árainkról meggyőződni sziveskedjenek, Tisztelettel

Lovass és Ladányi.

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét Zibeline Ecossais kelménkre, ami az általános izlést felülmulja 120 cm. széles, mtj e 98 kr

Kis nemzeti zászló jelzi!

A színházzal szemben, 19. szám alatt látható reggel 8 órától egész este 10 óráig.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a világ és a XX. század legmeglepőbb találmányával megérkeztem!

Az egész világ bámulattal fogja e remek alkotást megtekinteni s minden művelt állam polgára kalapot fog emelni a magyar technika e nagy vívmánya előtt.

Rólunk, magyarokról mindenki azt állítja, hogy semmi fontosabb találmányt sem tudunk felmutatni. Ezen állítást alaposan megezőfolja ezen csodatalálmány, mely nem más, mint egy Magyar- és Németországban szabadalmazott és Európa több államában és Amerikán szabadalomra bejelentett

csoda-íróasztal

mely azért oly csodálatos, mert mind a mellett, hogy egy rendes íróasztalnál nem nagyobb t. i. 148 cm. hosszú, 80 cm. magas, 88 cm. széles, mégis egy egész lakásberendezést tartalmaz és pedig: egy teljesen felszerelt ágy, egy teljesen felszerelt mosdószekrény zuhanyval, egy teljesen felszerelt éjjeli szekrény, egy éléskamra, egy teljesen felszerelt tábori konyha 12 személy részére, egy étkezőasztal 7 személy részére, egy kis asztal 3 gyermek részére, egy másoló prés, egy betörés ellen biztosított pénzszekrény villanycsengővel, bárhova alkalmazható, egy kis íróasztal, mely tetszés szerint állítható, rajzolónak, festőknek igen alkalmas, egy szekrény két fiókkal, okmányoknak, azonkívül egy szipő-törlő és lehúzó.

Megemlítendő, hogy ezen tárgyak egy kulccsal egyszerre bezárhatók.

Ne mulassza el senki ezen ritka alkalmat, mely nem mindig kínálkozik s tekintse meg mindenki e világra szóló csodatalálmányt, melyet feltalálója magyar fából, magyar kézzel, magyar földön, magyar stílusban készített.

A belépti-díj: 20 fillér. Katonák és 10 éven aluli gyermekeknek 10 fillér. A ki e csekély belépti-díjat egy ritka látványosság megtekintéseért nem sajnálja, az nemesak magának szerez ez által élvezetet, hanem néhány fillérével egy lépéssel előre segíti vinni a magyar tudomány fejlődését. Melyik magyar ember ne tenné meg, mikor csak néhány fillérről van szó? — A n. é. közönség becses pártfogását kéri

a feltaláló.

Kert berendezések, tervekészítés saját bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartóság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim

megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Menyasszonyi és nyoszolói csokrok a legolcsóbb ártól fellelő.

Tervezési díszítések és koszorúk

Hirdetmény.

A városi szegényházi ápoltak részére 60 öltöny téli férfi ruha, 60 darab sapka és 150 darab szalmazsák beszerzése válván szükségessé e végből újabb zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik, mivel az első verseny tárgyalás kellő eredményre nem vezetett.

A fentebb megjelölt cikkekre külön és együttesen is lehet pályázni.

A zárt ajánlatok az anyag mintákkal és a felajánlott ár 5 %-ának megfelelő bánatpénzzel együtt folyó évi november hó 19-én d. u. 5 óráig adandók be a katonai és illetőségi ügyosztály igtató hivatalába. Városház emelet 18 számú szoba.

A beérkezett ajánlatok fentebb megjelölt helyiségben nov. hó 20-án d. e. 10 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve, vagy hiányosan felszerelt, táviratilag feladott, vagy utó ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A városi Tanács fentartja magának azon jogot, hogy a tett ajánlatok között szabadon választhasson.

A minták a katonai és illetőségi ügyosztálynál megtekinthetők.

A városi tanács.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és kiüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.